

Praktyczny wykład Nowego Testamentu

Ewangelia według Łukasza

Część I

Materiały do wykładów (wykład 4.)

Autor: Marek Kaczmarczyk

Spis treści

Uwagi do oznaczeń w materiałach	3
SEKCJA F [4,31-8,56] - przypomnienie budowy.....	4
WARSTWA III - SEKWENCJA C i C1	5
WARSTWA IV - SEKWENCJA D	5
Budowa SEKWENCJI D [6,17-7,17].....	5
Budowa argumentu SEKWENCJI D.....	5
[6,17-7,17] SEKWENCJA D	6
WARSTWA IV - SEKWENCJA D1	8
Budowa SEKWENCJI D1 [7,18-50].....	8
Budowa argumentu SEKWENCJI D1.....	8
[7,18-50] SEKWENCJA D1	9

Uwagi do oznaczeń w materiałach

W materiałach zamieszczone zostały schematy blokowe i teksty z zaznaczeniem ich budowy w postaci mniej lub bardziej uproszczonej. W celu wskazania w tekście miejsc istotnych z punktu widzenia retoryki biblijnej wprowadzone zostały zaznaczenia kolorem. Poniższa tabela przedstawia sposób oznaczeń.

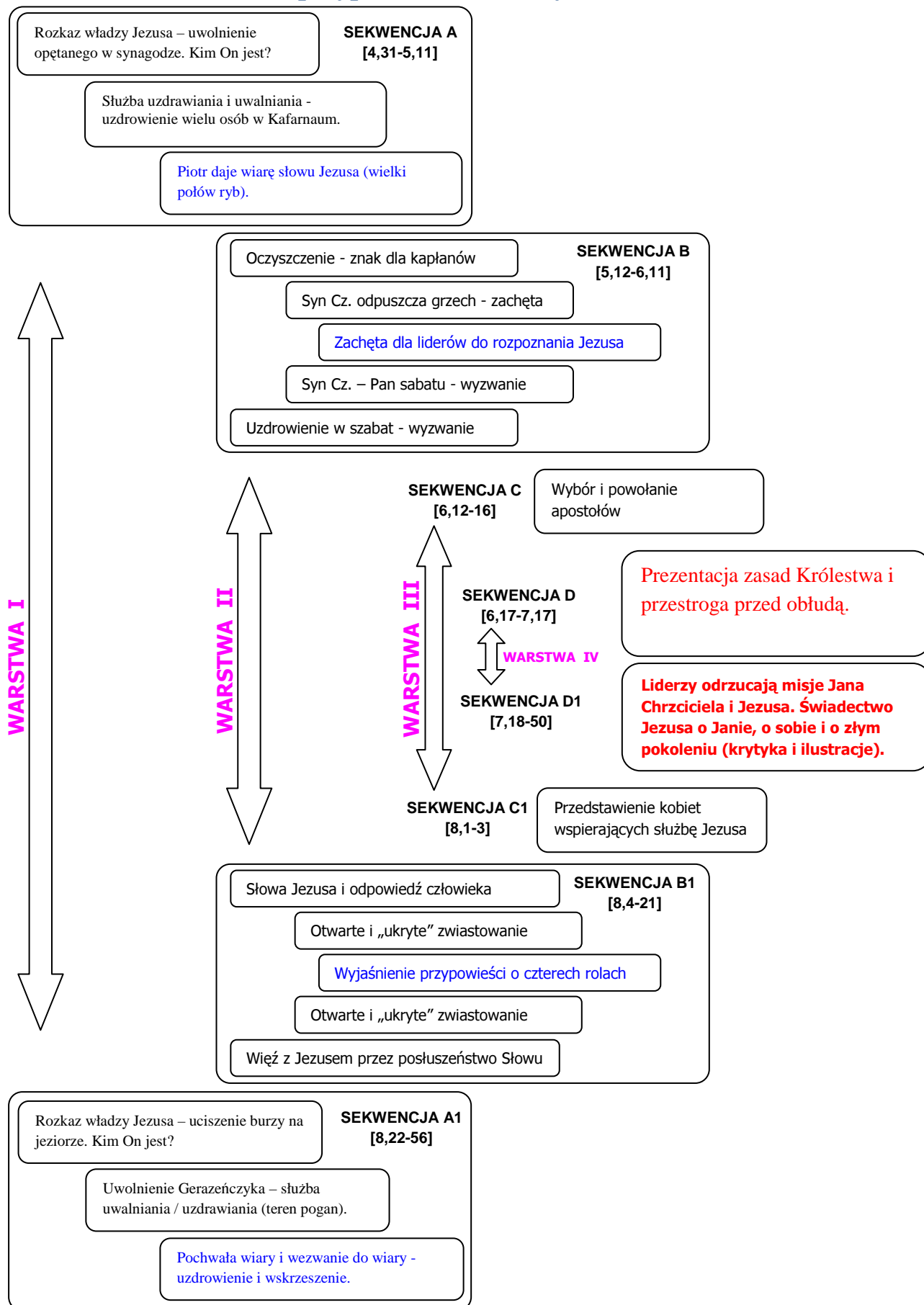
Legenda

Kolor czcionki /ramki	Rola zaznaczonego tekstu
czerwony	Oznaczenie tekstu w pozycji głównego akcentu. W przypadku relacji antytetycznej, wskazanie akcentu drugorzędneho.
czerwony	Oznaczenie tekstu w pozycji głównego akcentu. W przypadku relacji antytetycznej, wskazanie akcentu pierwszorzędneho.
niebieski	Oznaczenie tekstu w pozycji akcentu lokalnego.
zielony	W przypadku relacji antytetycznej, wskazanie lokalnego akcentu drugorzędneho.

Przykłady:

<p>A abc</p> <p>B abc</p> <p>B1 abc</p> <p>A abc</p>	<p>A abc abc</p> <p>abc</p> <p>B abc</p> <p>A1 abc abc</p> <p>abc</p> <p>abc</p> <p>abc</p>	<p>Tekst tekst</p>	<p>Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst Tekst tekst tekst</p>
<p>Tekst został przedstawiony z zaznaczeniem jego budowy poprzez wcięcia i oznaczenia jego części.</p> <p>Kolorem czerwonym oznaczono sam tekst w miejscach akcentu głównego, akcenty pierwszorzędny i drugorzędny.</p>	<p>Tekst został przedstawiony z zaznaczeniem jego budowy poprzez wcięcia i oznaczenia jego części.</p> <p>Kolorem czerwonym oznaczono sam tekst w miejscu akcentu głównego.</p> <p>Lokalne akcenty pierwszorzędne zaznaczone są na niebiesko, a drugorzędny na zielono.</p>	<p>Tekst zwarty bez zaznaczonej graficznie budowy. Zawiera jedynie wskazanie miejsc akcentowanych.</p> <p>Na niebiesko wskazano miejsce akcentu lokalnego.</p>	<p>Tekst zwarty bez zaznaczonej graficznie budowy. Zawiera jedynie wskazanie miejsc akcentowanych.</p> <p>Kolorami brązowym i fioletowym wskazano miejsca akcentu lokalnego, którego elementy są w relacji antytetycznej. Akcent pierwszorzędny zaznaczono na niebiesko, a drugorzędny na zielono.</p>

SEKCJA F [4,31-8,56] - przypomnienie budowy

WARSTWA III - SEKWENCJA C i C1

[6,12-16] SEKWENCJA C – Wybór apostołów

(12) I stało się w tych dniach, że wyszedł na górę, aby się modlić, i spędził noc na modlitwie do Boga. (13) A gdy nastał dzień, przywołał uczniów swoich i wybrał z nich dwunastu, których też nazwał apostołami: (14) Szymona, którego nazwał Piotrem, i Andrzeja, brata jego, i Jakuba, i Jana, i Filipa, i Bartłomieja, (15) I Mateusza, i Tomasza, i Jakuba Alfeuszowego, i Szymona, zwanego Gorliwcem, (16) I Judasza Jakubowego, i Judasza Iskariotę, który został zdrajcą.

[8,1-3] SEKWENCJA C1 – kobiety towarzyszące Jezusowi i wspierające Jego misję z uczniami

(1) I stało się potem, że chodził po miastach i wioskach, zwiastując dobrą nowinę o Królestwie Bożym, a dwunastu z nim (2) i kilka kobiet, które On uleczył od złych duchów i od chorób, Maria zwana Magdaleną, z której wyszło siedem demonów, (3) I Joanna, żona Chuzy, zarządcy dóbr Heroda, i Zuzanna, i wiele innych, które służyły im majątkościami swymi.

WARSTWA IV - SEKWENCJA D

Budowa SEKWENCJI D [6,17-7,17]

[6,17-19] FRAGMENT A

Służba Jezusa pośród ludu (Żydzi i poganie?) – nauczanie i uzdrawianie.

[6,20-38] FRAGMENT B

Wezwanie do uczniów o oddaną służbę i przekroczenie zasady wzajemności – dzieci Boże mają być miłosierne jak ich Ojciec

[6,39-49] FRAGMENT C

Wezwanie do wyrzeczenia się wyniosłości i wszelkiej obłudy (aspiracje do bycia mistrzem – rzeczywiste poddanie Panu)

[7,1-10] FRAGMENT B

Postawa setnika jako przykład przekroczenia zasady wzajemności i rozpoznania autorytetu Jezusa

[7,11-17] FRAGMENT A1

Jezus wskrzesza zmarłego jedynaka wdowy w Nain.

Budowa argumentu SEKWENCJI D

Wezwanie do uniżenia się i porzucenia wszelkiej obłudy

WARSTWA III

Wezwanie do miłości i miłosierdzia – przekroczenie zasady wzajemności

WARSTWA II

Służba Pana Jezusa pośród ludu – nauczanie, uzdrowienia i uwolnienia (wskrzeszenie)

WARSTWA I

[6,17-7,17] SEKWENCJA D

[6,17-19] FRAGMENT A – Służba Jezusa pośród ludu – nauczanie i uzdrawianie

(17) I zstąpił z nimi w dół, i zatrzymał się na równinie, również liczne rzesze uczniów jego i wielkie mnóstwo ludu z całej Judei i Jerozolimy, i znad morza, z Tyru i Sydonu, którzy przybyli, aby go słuchać i dać się wyleczyć ze swych chorób; (18) a także dręczeni przez duchy nieczyste byli uzdrawiani. (19) A cała rzesza pragnęła się go dotknąć, dlatego że moc wychodziła z niego i uzdrawiała wszystkich.

[6,20-38] FRAGMENT B – Wezwanie do służby odbijającej charakter Ojca – pełnej miłosierdzia

[6,20-38] ELEMENT A – Ostrzeżenie przed służbą skierowaną na samego siebie i zachęta do wierności Synowi Człowieczemu

(20) A On podniósłszy oczy na uczniów swoich powiedział: Błogosławieni ubodzy, albowiem wasze jest Królestwo Boże. (21) Błogosławieni, którzy teraz łakniecie, albowiem będziecie nasyceni. Błogosławieni, którzy teraz płaczącie, albowiem śmiać się będziecie. (22) Błogosławieni będziecie, gdy ludzie was nienawidzić będą i gdy was wyśląca, i lżyć was będą, i gdy imieniem waszym pomiatać będą jako bezecnym z powodu Syna Człowieczego. (23) Radujcie i weselcie się w tym dniu; oto bowiem zapłata wasza obfita jest w niebie; tak samo bowiem czynili prorokom ojcowie ich. (24) Ale biada wam bogaczom, bo już odbieracie pociechę swoją. (25) Biada wam, którzy teraz nasyceni jesteście, gdyż będziecie cierpieć głód. Biada wam, którzy teraz się śmiejecie, bo smuć się i płakać będziecie. (26) Biada wam, gdy wszyscy ludzie dobrze o was mówić będą; tak samo bowiem czynili fałszywym prorokom ojcowie ich.

[6,20-38] ELEMENT B – Wezwanie do miłości i miłosierdzia na wzór Ojca, który postępuje tak również z człowiekiem niewdzięcznym, złym (nie działa według zasady wzajemności).

A (27) Ale wam, którzy słuchacie, powiadam: Miłujcie nieprzyjaciół waszych, dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą, (28) błogosławcie tym, którzy was przeklinają, módlcie się za tych, którzy was krzywdzą. (29) Temu, kto cię uderzy w policzek, nadstaw i drugi, a temu, kto ci zabiera płaszcz, i sukni nie odmawiaj. (30) Każdemu, kto cię prosi, daj, a od tego, kto bierze, co twoje, nie żądaj zwrotu. (31) A jak chcecie, aby ludzie wam czynili, czyńcie im tak samo i wy.

B a1 (32a) A jeśli miłujecie tych, którzy was miłują,

b1 (32b) na jaką wdzięczność zasługujecie?

c1 (32c) *Wszak i grzesznicy miłują tych, którzy ich miłują.*

a2 (33a) Jeśli bowiem dobrze czynicie tym, którzy wam dobrze czynią,

b2 (33b) na jaką wdzięczność zasługujecie?

c2 (33c) *Wszak i grzesznicy to samo czynią.*

a3 (34a) A jeśli pożyczacie tym, od których spodziewacie się zwrotu,

b3 (34b) na jaką wdzięczność zasługujecie?

c3 (34c) *I grzesznicy pożyczają grzesznikom, aby to samo odebrać z powrotem.*

A1 (35) Ale miłujcie nieprzyjaciół waszych i dobrze czyńcie, i pożyczajcie, nie spodziewając się zwrotu, a będzie obfita nagroda wasza, i synami Najwyższego będziecie, gdyż On dobrotliwy jest i dla niewdzięcznych, i dla złych. (36) Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest Ojciec wasz.

[6,37-38] ELEMENT A1 – Zachęta do hojności w przebaczeniu (takich spotka podobna nagroda)

(37) I nie sądzicie, a nie będziecie sądzeni, i nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni odpuszczając, a dostąpić odpuszczenia. (38) Dawajcie, a będzie wam dane; miarę dobrą, natłoczoną, potrząsioną i przepelnioną dadzą w zanadrze wasze; albowiem jakim sądem sądzicie, takim was osądzą, i jaką miarą mierzycie, taką i wam odmierzą.

[6,39-49] FRAGMENT C - Wezwanie do uniżenia się i porzucenia obłudy [...]

[7,1-10] FRAGMENT B – Postawa setnika - przykład miłości, która przekracza różne granice

(1) A gdy dokończył wszystkich słów swoich do słuchającego go ludu, wszedł do Kafarnaum. (2) A sługa pewnego setnika, bardzo przez niego ceniony, zachorował i bliski był śmierci. (3) A usłyszawszy o Jezusie, posłał do niego starszych żydowskich, prosząc go, aby przyszedł i uzdrowił jego sługę. (4) A oni przyszedłszy do Jezusa, prosili go usilnie, mówiąc: Godzien jest, abyś mu to uczynił. (5) Miłuje bowiem lud nasz i sam zbudował nam synagogę. (6) I Jezus poszedł z nimi. A gdy już był niedaleko domu, setnik posłał przyjaciół i kazał mu powiedzieć: Panie, nie trudź się, nie jestem bowiem godzien, abyś wszedł pod dach mój. (7) Dlatego i samego siebie nie uważałem za godnego, by przyjść do ciebie; lecz powiedz słowo, a będzie uzdrowiony sługa mój. (8) Bo i ja jestem człowiekiem podległym władzy, mającym pod sobą żołnierzy; i mówię temu: Idź, a idzie, a innemu: Przyjdź, a przychodzi, a słudze memu: Czyn to, a czyni. (9) A gdy to Jezus usłyszał, zdziwił się i zwróciwszy się do towarzyszącego mu ludu, rzekł: Powiadam wam, nawet w Izraelu tak wielkiej wiary nie znalazłem. (10) A ci, którzy byli posłani, po powrocie do domu zastali sługę zdrowym.

[6,17-19] FRAGMENT A1 – Służba Jezusa – wskreszenie jedynaka wdowy

(11) A zaraz potem udał się do miasta, zwanego Nain, i szli z nim uczniowie jego i mnóstwo ludu. (12) A gdy się przybliżył do bramy miasta, oto wynoszono zmarłego, jedynego syna matki, która była wdową, a wiele ludzi z tego miasta było z nią. (13) A gdy ją Pan zobaczył, uzalił się nad nią i rzekł do niej: Nie płacz. (14) I podszedłszy, dotknął się noszy, a ci, którzy je nieśli, stanęli i rzekł: Młodzińcze, tobie mówię: Wstań, (15) i podniósł się zmarły, i zaczął mówić. I oddał go jego matce. (16) Wtedy lęk ogarnął wszystkich, i wielbili Boga, mówiąc: Prorok wielki powstał wśród nas i Bóg nawiedził lud swój. (17) I rozeszła się o nim ta wieść po całej Judei i po całej okolicznej krainie.

[6,39-49] FRAGMENT C - Wezwanie do uniżenia się i porzucenia obłudy

[6,39-42] ELEMENT A – Ostrzeżenie przed pychą i obłudą

(39) Opowiedział im też podobieństwo: Czy może ślepy ślepego prowadzić? Czy obaj nie wpadną do dołu?

(40a) Nie masz ucznia nad mistrza,

(40b) ale należycie będzie przygotowany każdy, gdy będzie jak jego mistrz.

(41) A dlaczego widzisz źdźbło w oku brata swego, a belki w oku własnym nie dostrzegasz? (42a) Albo jak powiesz bratu swemu: Pozwól, że wyjmę źdźbło z oka twego, a oto belka jest w oku twoim? Obłudniku, wyjmij najpierw belkę z oka swego, a wtedy przejrzysz, aby wyjąć źdźbło z oka brata swego.

[6,43-45] ELEMENT B – Sentencja o ujawnieniu się wnętrza człowieka – obłuda i szczerość staną się widoczne poprzez słowa

A1 (43a) Nie ma bowiem drzewa dobrego, które by rodziło owoc zły,

B1 (43b) ani też drzewa złego, które by rodziło owoc dobry.

C1 (44) Każde bowiem drzewo poznaje się po jego owocu, bo nie zbierają z cierni fig ani winogron z głogu.

A2 (45a) Człowiek dobry z dobrego skarbcza serca wydobywa dobro,

B2 (45b) a zły ze złego wydobywa zło;

C2 (45c) albowiem z obfitości serca mówią usta jego.

[6,46-49] ELEMENT A1 – Ostrzeżenie przed obłudną postawą w stosunku do Jezusa jako Pana

(46) Dlaczego mówicie do mnie: Panie, Panie, a nie czynicie tego, co mówię? (47) Pokażę wam, do kogo jest podobny każdy, kto przychodzi do mnie i słucha słów moich, i czyni je. (48) Podobny jest do człowieka budującego dom, który kopał i dokopał się głęboko, i założył fundament na skale. **A gdy przyszła powódź, uderzyły wody o ów dom, ale nie mogły go poruszyć, bo był dobrze zbudowany.** (49) Kto zaś słucha, a nie czyni, podobny jest do człowieka, który zbudował dom na ziemi bez fundamentu, **i uderzyły weń wody, i wnet runął, a upadek domu owego był zupełny.**

Notatki

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

WARSTWA IV - SEKWENCJA D1

Budowa SEKWENCJI D1 [7,18-50]

[7,18-23] FRAGMENT A

Wezwanie do wytrwałej wiary i czytania prorockich znaków
- zwątpienie uwięzionego Jana Chrzciciela

[7,24-28] FRAGMENT B

Świadczenie Jezusa o Janie Chrzcicielu oraz prorockie wskazanie
na swoją misję i tożsamość

[7,29] FRAGMENT C

Podsumowanie reakcji – faryzeusze i uczeni w Prawie odrzucają
wezwanie do pokuty; radość tych, którzy przyjęli chrzest Jana

[7,30-35] FRAGMENT B

Nagana dla pokolenia za przewrotność i brak rozważli w
odniesieniu do służby Jana Chrzciciela i Jezusa

[7,36-50] FRAGMENT A1

Pochwała wiary i wdzięczności kobiety oraz krytyka braku
uznania własnego grzechu faryzeusza – Jezus u Szymona.

Budowa argumentu SEKWENCJI D1

Liderzy wybierają obłudę - lud odpowiada pokutą i przyjmuje odpuszczenie

WARSTWA III

Reakcje ludu na misję Jana Chrzciciela i Syna Człowieczego: szczerą / przewrotną

WARSTWA II

Służba Pana Jezusa – zderzenie oczekiwań i wyobrażeń liderów z misją Syna Człowieczego

WARSTWA I

Notatki

[7,18-50] SEKWENCJA D1

[7,18-23] FRAGMENT A – Oczyszczenie trędowatego – świadectwo dla kapłanów i akt miłosierdzia Syna Bożego.

A1 (18) I donieśli Janowi uczniowie jego o tym wszystkim.

B1 (19a) *Wtedy Jan, przywoławszy dwóch spośród uczniów swoich, posłał ich do Pana i kazał go zapytać: Czy Ty jesteś tym, który ma przyjść, czy też innego oczekiwać mamy?* (20) *A gdy ci mężowie przybyli do niego, rzekli: Jan Chrzciciel posłał nas do ciebie z zapytaniem: Czy Ty jesteś tym, który ma przyjść, czy też innego oczekiwać mamy?*

A2 (21) W tej godzinie uleczył wielu od chorób i cierpień, i duchów złych, a wielu ślepych obdarzył wzrokiem. (22) I odpowiadając, rzekł im: Idźcie i oznajmijcie Janowi, coście widzieli i słyszeli: Ślepi odzyskują wzrok, chromi chodzą, trędowaci zostają oczyszczeni, a głusi słyszą, umarli są wskrzeszani, ubogim opowiadana jest ewangelia.

B2 (23) *A błogosławiony jest ten, który się mną nie zgorszy.*

[7,24-28] FRAGMENT B – Świadectwo Jezusa o Janie jako poprzedniku Chrystusa (Jezus pośrednio wskazuje na siebie jako Chrystusa).

(24) A gdy odeszli posłańcy Jana, zaczął Jezus mówić do tłumów o Janie: Coście wyszli oglądać na pustynię? Czy trzcinę chwiejącą się od wiatru? (25) Ale coście wyszli widzieć? Czy człowieka w miękkie szaty odzianego? Oto ci, którzy w szatach wspaniałych chodzą i w przepychu żyją, są w pałacach królewskich. (26) Ale coście wyszli widzieć? Proroka? Owszem, powiadam wam, i więcej niż proroka. (27) *To jest ten, o którym napisano: Oto posyłam posłańca mego przed tobą, który przygotowuje drogę twoją przed tobą.* (28)¹ Powiadam wam: ~~Nikt z tych, którzy się z niewiast narodzili,~~ Większy z tych, którzy się z niewiast narodzili, od Jana nikt nie jest ~~nie jest większy od Jana,~~ **lecz najmniejszy w Królestwie Bożym jest większy od niego.**

[7,29] FRAGMENT C – Ocena postawy ludu i liderów.

A1 (29a) A cały lud, który to usłyszał, i celnicy

B1 (29b) wielbili sprawiedliwego Boga

C1 (29c) *za to, że byli ochrzczeni chrztem Jana;*

A2 (30a) natomiast faryzeusze i uczeni w zakonie

B2 (30b) wzgardzili postanowieniem Bożym o nich samych,

C2 (30c) *bo nie dali się przez niego ochrzcić.*

[7,30-35] FRAGMENT B1 – Syn Człowieczy to Pan sabatu; autorytet Chrystusa przeciw nauce tradycji faryzeuszy.

(31) I rzekł Pan: Z kim więc porównam ludzi tego pokolenia i do kogo są podobni? (32) Podobni są do dzieci, które siedząc na rynku wołają jedne na drugie tymi słowami: Graliśmy wam na piszczałce, a nie tańczyliście, nucliśmy pieśń żalobną, a nie płakaliście. (33) *Przyszedł bowiem Jan Chrzciciel, który nie jada chleba i nie pija wina, a mówicie: Ma demona.* (34) *Przyszedł Syn Człowieczy, je i pije, a mówicie: Oto żarłok i pijak, przyjaciel celników i grzeszników,* (35) a sprawiedliwiona została mądrość przez wszystkie dzieci swoje.

[7,36-50] FRAGMENT A1 – Konfrontacja miłosierdzia Chrystusa z legalizmem liderów.

A1 (36) I zaprosił go pewien faryzeusz, aby z nim jadł. Wszedłszy tedy do domu tego faryzeusza, zasiadł do stołu.

B1 (37) *A oto pewna kobieta z tego miasta, grzesznica, dowiedziawszy się, iż zasiada przy stole w domu faryzeusza, przyniosła alabastrowy słoik olejku.*

A2 (38) I stanąwszy z tyłu u jego nóg, zapłakała, i zaczęła łzami zlewać nogi jego i włosami swojej głowy wycierać, a całując jego stopy, (39) namaszczała je olejkami. Ujrawszy to faryzeusz, który go zaprosił, mówił sam w sobie: Gdyby ten był prorokiem, wiedziałby, kim i jaka jest ta kobieta, która go dotyka, bo to grzesznica. (40) Na to Jezus rzekł do niego: Szymonie, mam ci coś do powiedzenia. A ten mówi: Powiedz, Nauczycielu! (41) Pewien wierzytel miał dwóch dłużników. Jeden był dłużny pięćset denarów, a drugi pięćdziesiąt, (42) a gdy oni nie mieli z czego oddać, obydwom darował. Który więc z nich będzie go bardziej miłował? (43) A Szymon odpowiadając, rzekł: Sądzę, że ten, któremu więcej darował. A On mu rzekł: Słusznie osądziłeś. (44) I zwróciwszy się do kobiety, powiedział Szymonowi: Widzisz tę kobietę? Wszedłem do twojego domu, a nie dałeś wody do nóg moich; ona zaś łzami skropiła nogi moje i włosami swoimi wytarła. (45) Nie pocałowałaś mnie; a ona, odkąd wszedłem, nie przestała całować nóg moich, (46) głowy mojej oliwą nie namaściła; ona zaś olejkami namaściła nogi moje. (47) Dlatego powiadam ci: Odpuszczono jej liczne grzechy, bo bardzo miłowała. Komu zaś mało się odpuszcza, mało miłuje.

B2 (48) *I rzekł do niej: Odpuszczone są grzechy twoje.*

A3 (49) I zaczęli współbiednicy rozważać w sobie: Któż to jest ten, który nawet grzechy odpuszcza?

B3 (50) *I powiedział do kobiety: Wiara twoja zbawiła cię, idź w pokoju.*

¹ Zmiana porządku za gr.

Berea

Chrześcijański Ośrodek Edukacyjny